

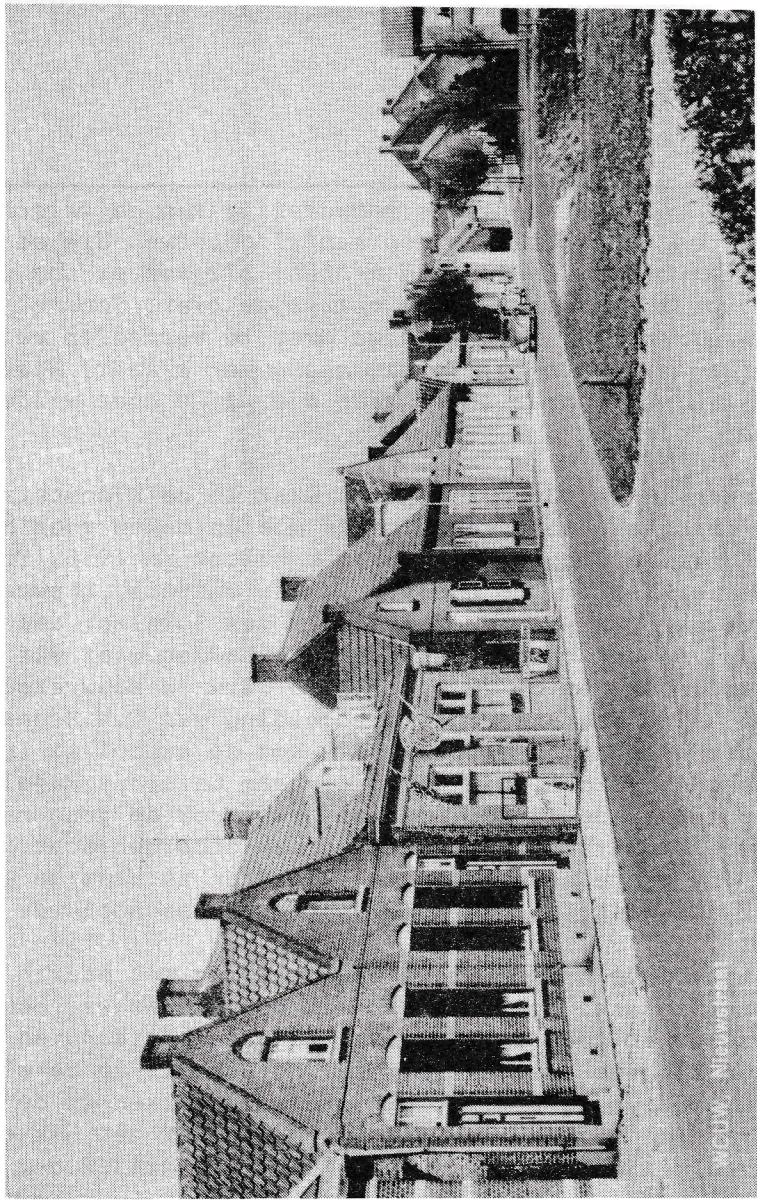
Te hooi en te gras

Na de wat meer systematische behandeling van de verschillende dorpen en straten en een aantal gebouwen die we in een apart hoofdstuk behandeld hebben, blijven er nog wat aardige woningen, gebouwen en optrekjes over. Soms zijn het bouwwerken waar iets aardigs over te vertellen valt, soms hebben ze een bepaalde samenhang met elkaar. Hier in kort bestek een aantal bouwwerken die wij U niet wilden onthouden.

We beginnen in het dorp Wouw zelf waar in de Kloosterstraat de oude meisjesschool plaats heeft moeten maken voor het postkantoor. De school kreeg haar aanzicht in 1916. Toen vroeg Maria Kieboom, de overste van de zusters, bouwvergunning voor de bouw van een school met zes lokalen, een handwerklokaal en een 'patronaat'. B en W hadden maar elf dagen bedenktijd nodig en op 22 april 1916 werd de bouwvergunning verleend. Architect van deze uitbreiding was C.W. Bennaars uit Roosendaal. Op 15 januari 1917 kon de school al in gebruik genomen worden. Die kreeg de naam Gerardus Majella-school en was bedoeld voor de meisjes. Voor de jongens was alleen 'de bewaarschool' in het gebouw ondergebracht. Als ze naar 'de grote school gingen', moesten ze naar de Schoolstraat waar in 1914/1916 de Lambertusschool was verzezen. 1)

Het plein van de school kreeg een ommuring met daarin een fraai smeedijzeren hek. Dat hek was door de Wouwse bevolking geschonken toen in 1900 het 50-jarig bestaan van school en klooster werden gevierd. Het hek is na de sloop van de muur bewaard en ligt bij openbare werken op de Donkenweg. Er is ooit een toezegging gedaan dat het hek een plaats zou krijgen bij het nieuwe dienstencomplex dat nu ter plekke verrijst.

Het kloostergedeelte met de kapel is niet gesloopt. Het

De Nieuwstraat in de 70-er jaren.

heeft inmiddels een andere functie gekregen en zal daarom wel voor het nageslacht behouden blijven.

NIEUWSTRAAT.

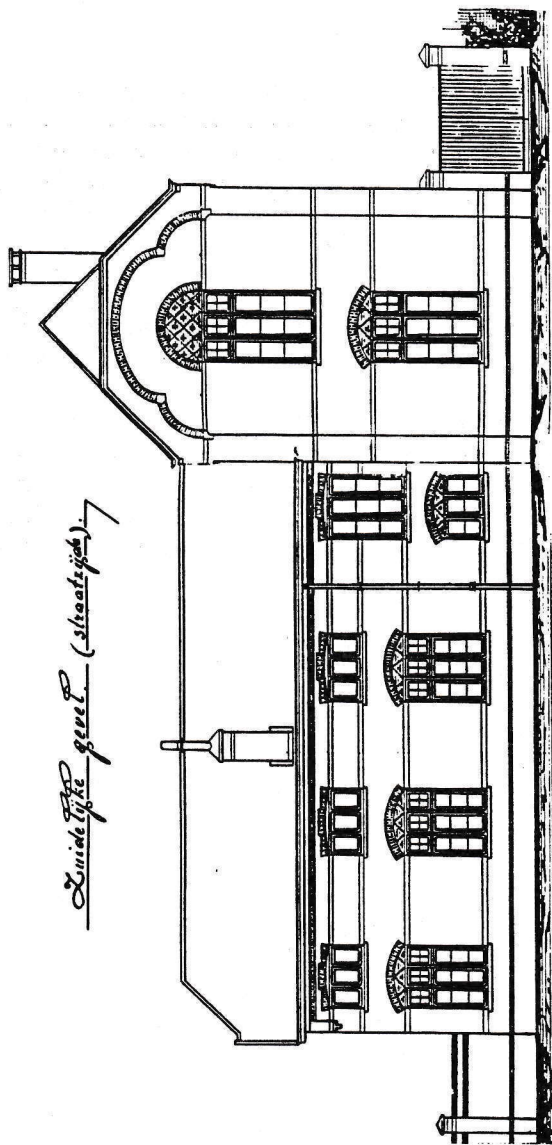
De Nieuwstraat is in de loop van de laatste veertig jaar erg van karakter veranderd. Het was altijd wel een doorgaande weg, maar een met veel minder verkeer. In de vijftiger jaren waren er echter nog veel winkels en cafés. Nu is de winkelfunctie helemaal uit de straat verdwenen. Beginnen we voorin op nummer 1, daar was tot 1981 de slagerij van Piet Hermans gevestigd. Hij nam die over van zijn vader Jan. De winkel en de inpandige ruimte waarin vroeger de varkens werden geslacht zijn nu verbouwd tot woning.

Een eindje verderop in de straat (nr.8) stond vroeger het café van Marijntje van Tiggelen. Hij had naast zijn café een koestal, want hij was daarnaast ook nog boer én kolenboer. Zijn kolenschuren stonden aan de overkant van de straat (nr.11). Die schuren zijn, samen met het er naast gelegen woonhuis, gekocht door Ad de Groen en nu verbouwd tot één geheel. De grote mendeuren zijn verdwenen en de laatste kolenschuur is vervangen door een garage met automatische roldeur.

VAN RAVELS.

Op Nieuwstraat 12, waar Ad van Wezel nu woont, zat lang geleden café De Zwarte Bles, later kocht Frie van Ravels dit pand en vestigde er zijn bakkerij in. Het 'vak' had hij geleerd bij Godefridus van Ravels, zijn oom die een eindje verderop op Nieuwstraat 18 een bakkerij had. Toen hij het vak onder de knie had kwam hij via een woning in de Bergsestraat en een onderkomen in de Roosendaalsestraat uiteindelijk op de hoek van de Nieuwstraat en "'t Kaaike" terecht. Hier vestigde hij zijn bakkerswinkel en bakkerij. Toen was de bakkerij op Nieuwstraat 18 echter al buiten bedrijf alleen de winkelnering was nog overgebleven. Op 4 mei 1906 kreeg Godefridus van Ravels toestemming om naast Nieuwstraat 18 een kamer en slaapkamer aan te bouwen. Zo ontstond de woning die nu nummer 18a heeft, maar die

Zuidelijke gevel (straatzijde).

De inmiddels verdwenen zijgevel van de meisjesschool aan de Kloosterstraat.

De woning van P.J. Elst (Waterstraat 4) foto: de Ruiter.

vroeger één geheel uitmaakte met nummer 18. Toen Frie van Ravels verhuisd was naar Nieuwstraat 12, hield Anna van Ravels in het huis een winkelnering. In de winkel stond een ouderwetse toonbank met weegschaal. Achter de toonbank waren de bakken waaruit de losse suiker, zout, rijst enz. geschept werden in zakken en afgewogen.

De deur naar het nieuw aangebouwde gedeelte was in de winkel. In de tijd toen Anna van Ravels nog in de Nieuwstraat woonden werd dit deel een tijdlang verhuurd aan Stephanie Knops, de weduwe van de vroegere mulder Aerden van korenmolen De Arend. 2)

Achter in de woning was de vroegere bakkersoven die toen al vele jaren buiten gebruik was.

Nu is het pand in twee woningen verdeeld. In de vroegere winkel woont de familie J.Cleiren en in de aanbouw uit 1906 woont de familie J.Jaspers.

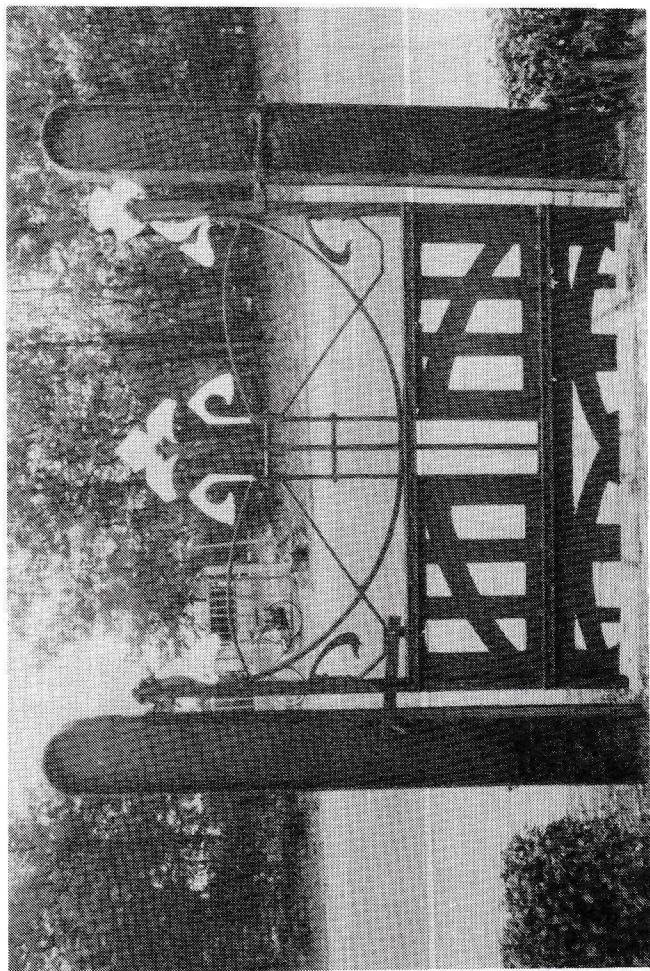
ARBEIDERS.

Veel arbeiderswoninkjes telt de Nieuwstraat nog uit vroeger jaren. Tussen C.van Oorschot (nr.26) en C.Raats (nr.36) staat een rij woningen onder één dak en een wat groter woonhuis. Dat hele stuk was vroeger eigendom van de familie Hermans. In het grote huis woonden Janus Hermans en Bet Goossens. Achter hun woning was een slagerij waarvoor in 1892 vergunning werd verleend aan Petrus Hermans, de vader van Janus Hermans, de latere bewoner, en Jan Hermans die voor in de Nieuwstraat een slagerij begon.

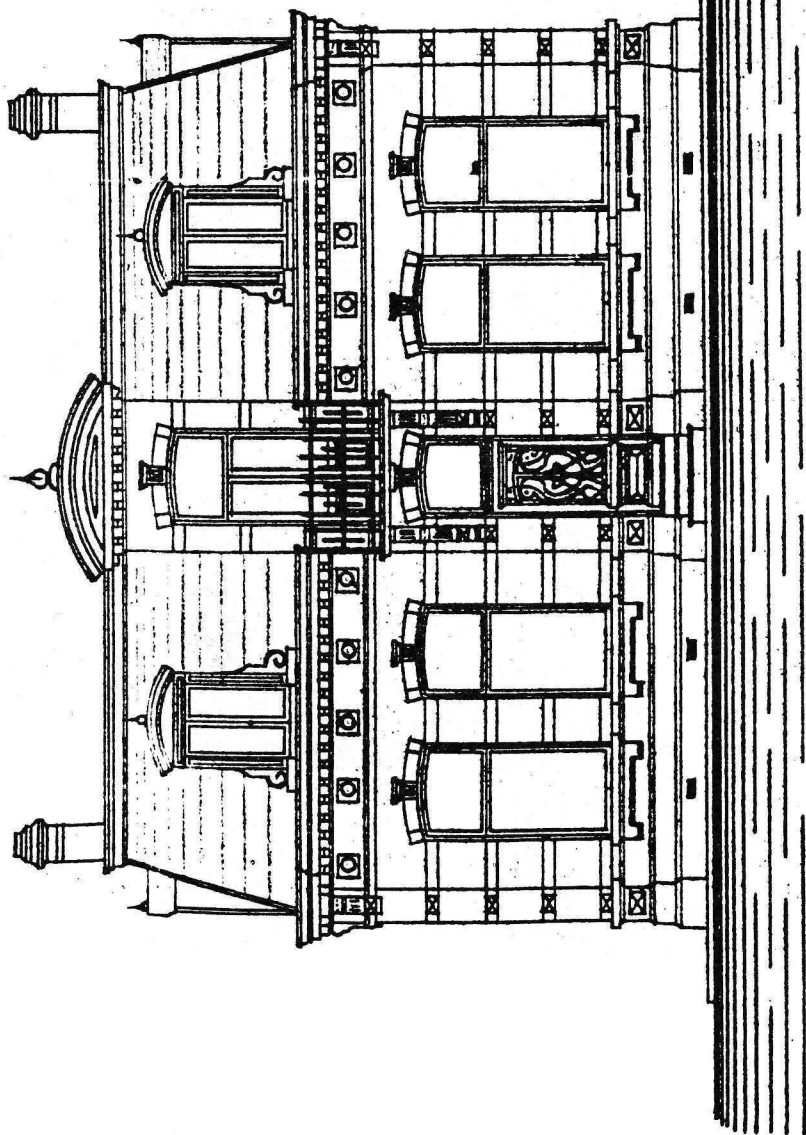
Het grote pand met de vele kleine woninkjes was eerst een schuur. In de schuur werden later twee woningen gebouwd met een doorgang naar achter. Nog later werd de gang van een deur voorzien en werd van een van de andere huisjes een zijkamertje afgehaald. Drie gezinnen vonden er toen onderdak!

WINKEL.

Nieuwstraat 36, de woning van C.Raats, was eertijds ook een winkelpandje. Via een hoge stoep kwam men in het winkeltje van Kaat Raats. Zij was getrouwd met Jan Bastiaanse En voordat zij de winkel beheerden was die van Kiske Heijnen.

Het smeedijzeren hekje in Jugenstil bij Waterstraat 4.
foto: de Ruiter.

De voorgevel van het pand in de Waterstraat gebouwd door P.J. Elst.

4

Dan was er in de Nieuwstraat nog een tweede café en wel op nummer 40, waar nu Jongbloed een bedrijf heeft. Het café was oorspronkelijk eigendom van Peerke Verbraak, later nam Lindert Elst het over en daarna Jac.Somers. In de jaren zestig was Kees Heijmans de kastelein. Daarna wisselden de kasteleins elkaar snel af, er kwam een frietbakkerij achter, het bedrijf verliep, verviel gedeeltelijk, werd weer geopend en nu is het een party- en cateringsbedrijf.

IDENTIEK.

Op Nieuwstraat 42 en 44 vinden we twee bijna identieke arbeidershuisjes. Die zijn daar als zodanig ook gebouwd door P.J.Elst. Hij kreeg op 12 februari 1913 toestemming om deze woninkjes te bouwen. Wie de originele bouwtekening erbij haalt zal zien dat er weinig of niets aan de gebouwtjes veranderd is. De Nieuwstraat wordt afgesloten door de woning van C.van Meel, meteen ook de laatste ondernemer in deze straat, want hier was vroeger een wagenmakerij gevestigd.

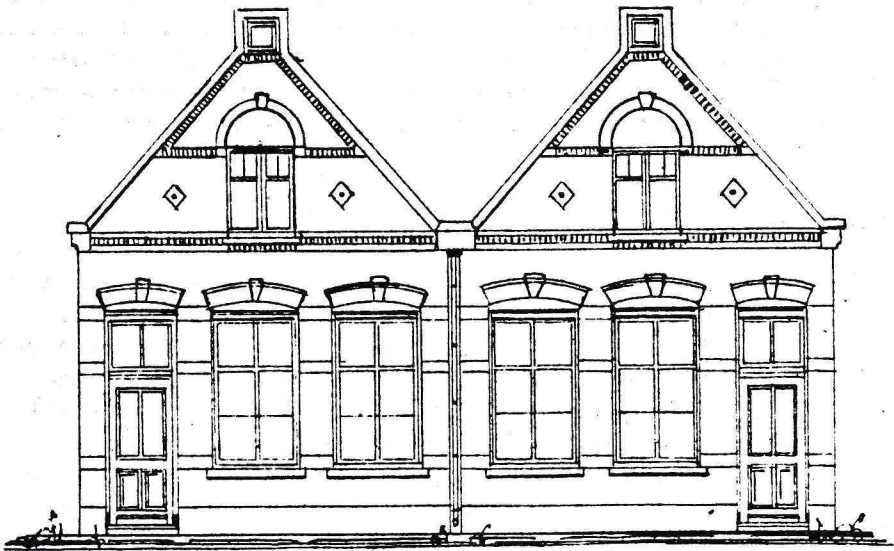
WATERSTRAAT.

In de Waterstraat, nog net binnen de bebouwde kom, staat het statige herenhuis dat door P.J.Elst gebouwd werd. Hij kreeg 30 april 1910 toestemming voor de bouw van deze zeer fraaie hofstede met op de hoeken pilasters en boven de voordeur een opgemetselde dakkapel en een bekroning met een zgn.gebogen tympaan. Dit geeft beetje het idee van het bovenstuk van een Griekse tempel.Voor de voordeur zit een fraai smeedijzeren rooster en het befaamde trapje naar de voordeur van natuursteen ontbreekt ook niet.

Veel mensen zal het hekje aan de voorkant van de tuin nog niet opgevallen zijn, maar ook dat is een 'klein monumentje'. Het is een smeedijzeren hekje in Jugendstil. 3)

WEDEROPBOUW.

Zoals iedereen weet werd er in de Tweede Wereldoorlog heel wat schade aangericht aan woningen en boerderijen. Om die schade te herstellen werden arbeiders aangetrokken van

De voorgevel van 2 in spiegelbeeld gebouwde arbeiderswo-
ninkjes op Nieuwstraat nr. 42 en 44. Opdrachtgever was
P.J. Elst.

elders en werd in Wouw een speciaal 'logeerkamp' gebouwd. Dat kamp stond aan de Plantagebaan (toen nog Oostelaarsestraat) precies op de plaats waar nu de firma Krinkels gevestigd is (Plantagebaan 62). Tot enkele jaren na de oorlog was het kamp in gebruik voor de Wederopbouw.

Op 17 december 1948 kwam bij de gemeente Wouw een aanvraag binnen om het 'arbeiderslogeerkamp van de Wederopbouw te Wouw' te mogen vernieuwen en er onderhoud aan te mogen plegen.

Dat verzoek kwam van het ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting. De bedoeling was om er gezinnen in onder te brengen van rijksgenoten uit Oost-Indië. Al snel na de vestiging was het barakkencomplex in Wouw bekend als 'Het Ambonezenkamp'.

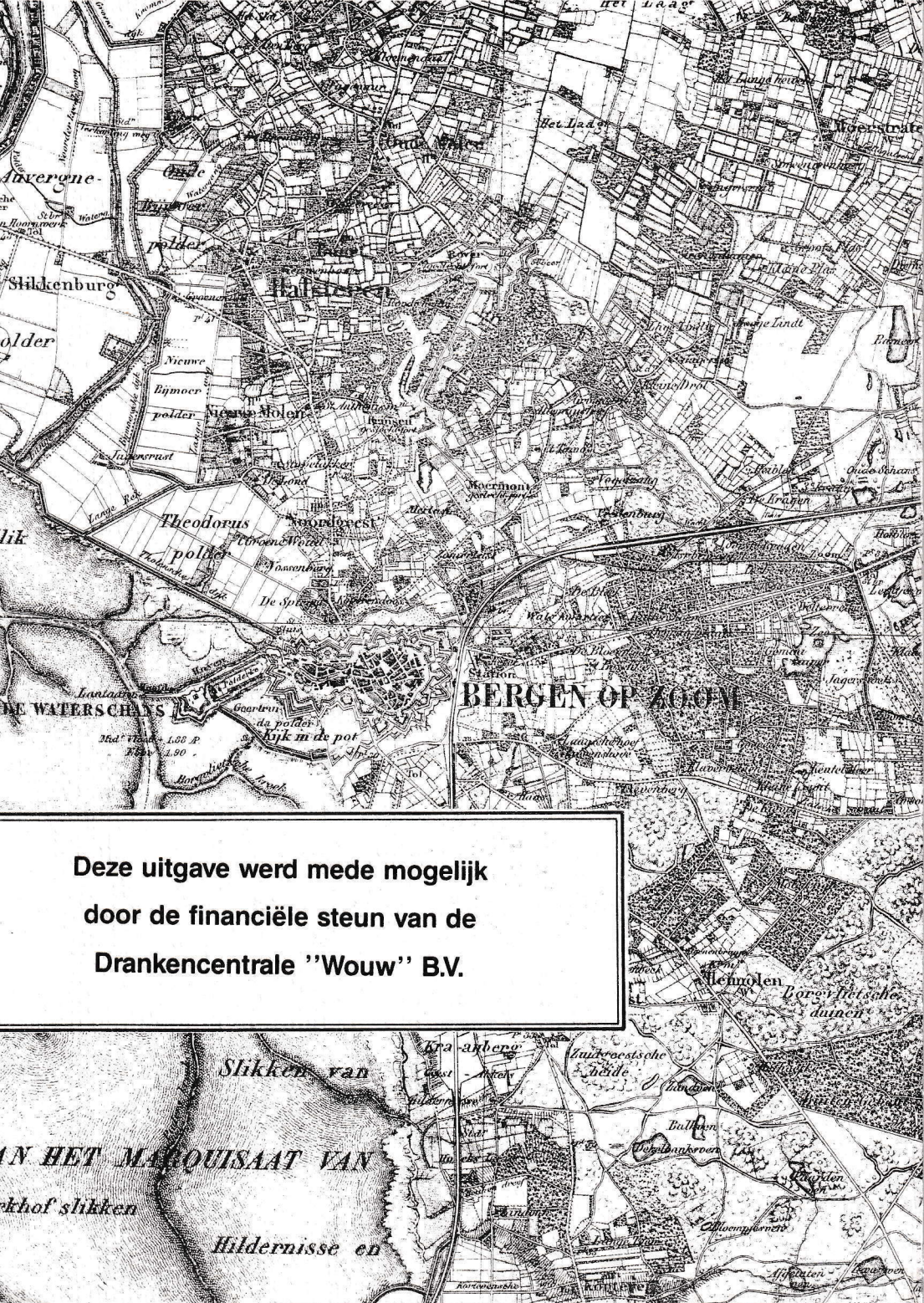
Later werden deze mensen door de regering elders gehuisvest. Het complex werd toen afgebroken. De enige herinnering aan deze periode is te vinden op het kleine kerkhofje aan het begin van de Bergsebaan waar nog een aantal mensen begraven ligt.

Wouw, 15 september 1990.

René Hermans.

AANTEKENINGEN:

1. In Vierstemmig van september 1978 (het voorlichtingsblad van de gemeente Wouw) werd een kort artikel gewijd aan het kloostercomplex en de school van de hand van een onbekend auteur.
2. Omdat ik zelf in de Nieuwstraat heb gewoond, put ik een deel van deze wetenswaardigheden uit mijn eigen herinnering. De winkel van Anna van Ravels herinner ik me erg goed omdat ik er regelmatig kwam om de winkelschapen aan te vullen en andere karweitjes te verrichten voor een 'loon' van 2 cent per week!
3. Gegevens ontleend aan pag.44/45 van de voorlopige monumenten-inventarisatie van de provincie/Vierschaer.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.